09/11/2019

Οι εκδρομείς να μετατραπούν σε «προσκυνητές»

/ Επικαιρότητα

«Εάν το ψέμα το βαπτίζεις εσύ σε αλήθεια, επειδή έτσι σε συμφέρει, τότε η αλήθεια σου δεν έχει καμιά αξία και είναι σκοτεινή υπόθεση» αναφέρει μεταξύ άλλων στο βιντεοσκοπημένο μήνυμά του η Α.Θ.Π. ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίς στην έναρξη του 4ου Πανελληνίου Συνεδρίου Προσκυνηματικών Περιηγήσεων στην Άρτα.

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ

Μετά χαρᾶς ἀπευθύνομεν τόν παρόντα Πατριαρχικόν χαιρετισμόν πρός τό Συνέδριόν σας, εὐχόμενοι ἐπιτυχῆ κατά πάντα διεξαγωγήν αὐτοῦ.

Δέκα ἔτη παρῆλθον ἤδη ἀπό τοῦ Α΄ Πανελληνίου Συνεδρίου Προσκυνημα-τικῶν Περιηγήσεων ἐν Ζακύνθῳ, καί ἰδού, τό θέμα τοῦ λεγομένου «θρησκευτικοῦ τουρισμοῦ» ὄχι μόνον παραμένει εἰς τήν ἐπικαιρότητα, ἀλλά ἀποκτᾷ ὁλονέν καί μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον, μέ δεδομένον μάλιστα, ὅτι ἐχρησιμοποιήθη πρότριτα ὡς ἐργαλεῖον ἐκκλησιαστικῆς πολιτικῆς εἰς τόν χῶρον τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ὄντως, δυσκολευόμεθα νά ἀσκήσωμεν κριτικήν εἰς τήν προϊοῦσαν τουρι-στικοποίησιν τῆς ἱερᾶς ἀποδημίας, ὅταν βλέπωμεν μίαν Ὀρθόδοξον Αὐτοκέφαλον

Ἐκκλησίαν νά χρησιμοποιῇ τήν εὐσέβειαν καί τόν ἱερόν πόθον τῆς πιστῶν της ὡς μέσον ἀσκήσεως οἰκονομικῆς πιέσεως πρός τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καί τόν Ἑλληνικόν λαόν, λόγῳ τῆς ἐπισήμου ἀναγνωρίσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας, ὅπως ἐργαλειοποιήθη βεβαίως ἀπό τήν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσσίας καί τό ἱερώτατον «Μυστήριον τῶν μυστηρίων», ἡ Θεία Εὐχαριστία, μέ τό αὐτό πνεῦμα, κατά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Ἀναφωνοῦμεν μετά τοῦ Κυρίου: «εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν, τὸ σκότος πόσον;», (Πρβλ. Ματθ. στ΄, 23).

Εἶναι τραγικόν, ἡ ἀγνή προσκυνηματική διάθεσις τῶν πιστῶν, οἱ ὁποῖοι ζοῦν τήν Ὀρθόδοξον εὐσέβειαν καί πνευματικότητά των εἰς ἕν ἐκκοσμικευμένον περιβάλλον, ἀντιμέτωποι μέ τάς συγχρόνους προκλήσεις καί τάς ἀλλοτριώσεις τάς ὁποίας συνεπάγεται ὁ τεχνοκρατικός, οἰκονομοκεντρικός καί εὐδαιμονιστικός πολιτισμός μας, καί οἱ ὁποῖοι ἀναμένουν ἀπό τήν Ἐκκλησίαν τήν ποιμαντικήν στήριξιν, νά γίνεται ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως πρός ἐπίτευξιν ἀλλοτρίων πρός τό ὀρθόδοξον ἐκκλησιαστικόν ἦθος στόχων, καί νά προωθῆται τοιουτοτρόπως ἐκ τῶν ἔσω ἡ ἐκκοσμίκευσις τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπευθυνόμενοι ἀδελφικῶς καί πατρικῶς πρός πάντας ὑμᾶς, ἀναγνωρίζομεν ὅτι ὁ «θρησκευτικός τουρισμός», ὡς καί γενικώτερον ὁ τουρισμός, εἶναι ἕν πολυδιάστατον φαινόμενον, μέ σοβαράς κοινωνικάς, πολιτισμικάς, πολιτικάς καί οἰκονομικάς παραμέτρους. Εἰς τά σημεῖα τῶν καιρῶν ἀνήκει ἡ θεώρησις τῶν πάντων πρωτίστως ἐξ ἐπόψεως οἰκονομικῆς, γεγονός τό ὁποῖον συντελεῖ, ὥστε καί ὁ θρησκευτικός τουρισμός νά καθίσταται μαζικός καί ψυχαγωγικός, περισσότερον ἤ ἐξ ὁλοκλήρου ταξίδιον ἀναψυχῆς καί ἐκδρομή, παρά προσκύνημα καί ἱερά ἀποδημία. Δεν ἀποκλείεται βεβαίως πολλοί ἐκ τῶν ἐκδρομέων, ἐπισκεπτόμενοι τά ἱερά προσκυνήματα, νά ὑποστοῦν τήν «καλήν ἀλλοίωσιν» καί νά μετατραποῦν εἰς «προσκυνητάς».

Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, καί τό θέμα αὐτό δέν πρέπει νά προσεγγίζεται μέ τό μαξιμαλιστικόν κριτήριον «Ὅλα ἤ τίποτε». Ἡ ἐπίσκεψις καί μόνον εἰς τά ὑπέροχα μνημεῖα τῆς ὀρθοδόξου φιλοθείας καί φιλοκαλίας σαγηνεύει, ἐγγίζει τάς εὐαισθήτους χορδάς κάθε ψυχῆς. Οὐδείς ἀποχωρεῖ ἀπό μίαν ἱεράν μονήν, ἕνα βυζαντινόν ναόν, τό ἐνδιαίτημα ἑνός Ἁγίου, τόν τόπον ἀθλήσεως ἑνός Μάρτυρος τῆς πίστεως, χωρίς ἐσωτερικόν συγκλονισμόν, χωρίς τήν ἀνατροπήν τῆς ἐγκοσμίου ἀξιολογίας του. Ποιοῦμεν ἔκκλησιν πρός τούς ὑπευθύνους, καί διά τήν Ἤπειρον, εἰς τήν προσκυνηματικήν ἀξιοποίησιν τῶν μνημείων τῆς ὁποίας εἶναι ἀφιερωμένον τό παρόν συνέδριον, νά ὀργανώνουν τάς ἐπισκέψεις μέ πρῶτον κριτήριον τήν πνευματικήν ὠφέλειαν τῶν προσκυνητῶν. Ἡ ἐπίσκεψις εἰς τά μνημεῖα μας πρέπει νά εἶναι ὁ πυρήν τοῦ προγράμματος καί ὄχι ἄθυρμα ἄλλων ψυχαγωγικῶν καί καταναλωτικῶν δραστηριοτήτων.

Ἐν τῷ πνεύματι τούτῳ, ἐπαναλαμβάνομεν ὅσα εἴπομεν κατά τό προσκύνημα ἡμῶν εἰς τήν ἁγιοτόκον Καππαδοκίαν, τό «Ἱερόν Βῆμα» τῆς καθ᾽ ἡμᾶς Ἀνατολῆς, πρό δεκαπενταετίας περίπου, εἰς τόν Ἑσπερινόν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ἁγίου Θεοδώρου Μαλακοπῆς: Ἐρχόμεθα καί ἐπανερχόμεθα εἰς τήν γῆν τῆς Καππαδοκίας, ὅπου τά πάντα ἔχουν ἐξαγιασθῆ ἀπό τήν ζωήν καί τά ἱερά λείψανα τῶν ἁγίων τῆς πίστεως, εἰς ἕνα τόπον ὁ ὁποῖος «ἐκπέμπει ἁγιότητα, ὁσιότητα, μαρτυρικότητα, εὐαγγελικότητα». Ἐρχόμεθα, καί θά συνεχίσωμεν νά ἐρχώμεθα, διότι ἐδῶ ἐπαναβαπτιζόμεθα εἰς τό κυρίαρχον παντοῦ «προσευχητικόν κλῖμα», διότι «αἰσθανόμεθα ἐνταῦθα πληρέστερον τὸ μυστήριον τῆς ἐν Χριστῷ ἁγιότητος καὶ τῆς πραγματικότητος τῆς ἑνότητος τῆς Ἐκκλησίας ὡς ἑνὸς μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ ὁποῖον συμμετέχουν οἱ πρὸ ἡμῶν οἱ σύγχρονοι ἡμῶν καὶ ὅσοι μεθ᾽ ἡμᾶς θὰ ἔχουν λάβει τὸ χριστοσφράγισμα τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος, ζήσαντες, ζῶντες καὶ ζήσοντες «ἐπ᾽ ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου» (Βλ. Καππαδοκικά, Πόλη 2019, σ. 99-104).

Μέ αὐτάς τάς σκέψεις, συμμετέχοντες νοερῶς εἰς τό Συνέδριον ὑμῶν καί εὐχόμενοι καρποτόκον συμπνευματισμόν καί λυσιτελῆ συμπεράσματα, καταστέ-φομεν πάντας τούς συνέδρους διά τῆς Πατριαρχικῆς ἡμῶν εὐλογίας, ἐπικαλούμενοι ἐφ᾽ ὑμᾶς τήν πάνδωρον Χάριν καί τό μέγα ἔλεος τοῦ «συγκαταβάντος Λόγου», Ὅν «ἀγάπη κεκόμικεν εἰς τὴν γῆν».